

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: Propedeutyka chorób wewnętrznych z elementami komunikacji medycznej	
Rodzaj ZAJĘĆ	<u>Obowiązkowy</u> /obieralny (wybrać)
Wydział PUM	Wydział Medycyny
Kierunek studiów	Lekarski
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok 2, semestr IV
Liczba przypisanych punktów ECTS	6 (3 i 3)
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	wykłady - 10; ćwiczenia - 25
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☐ zaliczenie na ocenę: ☐ opisowe ☐ testowe ☐ praktyczne ☐ ustne ☒ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki odpowiedzialnej za moduł	Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Ciechanowski
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot/moduł	dr hab. n. med. Joanna Stępniewska joanna.stepniewska@pum.edu.pl
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Kierownik: prof. dr hab. Kazimierz Ciechanowski USK 2 al. Powstańców Wlkp. 72, 70-111 Szczecin tel. 91 466 11 96 e-mail: nefrologia@pum.edu.pl
Strona internetowa jednostki: https://www.pum.edu.pl/studenci/informacje_z_jednostek/wm/klinika_nefrologii_transplantologii_i_chorob_we_wnetrznych/	
Język prowadzenia zajęć	polski

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Pozostałe jednostki prowadzące przedmiot	Klinika Chorób Wewnętrznych, Reumatologii, Diabetologii, Geriatrii i Immunologii Klinicznej Kierownik: prof. dr.hab.n.med. Marek Brzosko USK1 ul. Unii Lubelskiej 1, 71-252 Szczecin tel.: 91 425 33 37 e-mail: reumatol@pum.edu.pl
--	---

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawami diagnostyki internistycznej, ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego (wywiadu lekarskiego) oraz rozwijanie kompetencji komunikacyjnych niezbędnych w praktyce klinicznej i na egzaminie OSCE. Przedmiot ma na celu przygotowanie studentów do samodzielnego, uporządkowanego i empatycznego kontaktu z pacjentem.
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Znajomość rozwoju, budowy i funkcji organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych w oparciu o wiedzę uzyskaną z anatomii, fizjologii, patofizjologii, histopatologii, nabytą na wcześniejszych etapach kształcenia. Znajomość podstawowej terminologii medycznej niezbędnej do komunikacji klinicznej.
	Umiejętności	Umiejętność logicznego formułowania wypowiedzi, zadawania prostych pytań oraz porządkowania informacji.
	Kompetencji społecznych	Gotowość do empatycznego kontaktu z pacjentem oraz przestrzegania zasad etyki i tajemnicy lekarskiej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
U01	potrafi rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;	D.U7	ocenianie ciągłe na ćwiczeniach;
U02	potrafi opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania;	D.U9	ocenianie ciągłe na ćwiczeniach;
U03	potrafi stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i	D.U10	ocenianie ciągłe na ćwiczeniach;

	niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);		
U04	potrafi dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;	D.U11	ocenianie ciągle na ćwiczeniach;
K01	jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	K.1.	ocenianie ciągle na ćwiczeniach
K02	jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta	K.2.	ocenianie ciągle na ćwiczeniach
K03	jest gotów do przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	K.3.	ocenianie ciągle na ćwiczeniach

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć								
lp. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
U01	D.U7		X		X			
U02	D.U9		X		X			
U03	D.U10		X		X			
U04	D.U11		X		X			
K01	K.1.		X		X			
K02	K.2.		X		X			
K03	K.3.		X		X			

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH			
lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr letni			
Wykłady Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych,			

TK 01	Wprowadzenie do badania podmiotowego jako kluczowego elementu procesu diagnostycznego. Techniki skutecznej komunikacji z pacjentem.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK02	Ogólny schemat badania podmiotowego.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK03	Wywiad chorobowy obecny – jak skutecznie zebrać informacje o aktualnych objawach pacjenta ?	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK04	Wywiad dotyczący chorób przewlekłych i przebytego leczenia – co trzeba wiedzieć?	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 05	Układ krążenia i oddechowy – wywiad szczegółowy.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 06	Układ pokarmowy i moczowy – wywiad szczegółowy.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 07	Układ rozrodczy, ruchu i nerwowy – wywiad szczegółowy.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 08	Wywiad rodzinny – znaczenie dziedzicznych chorób i obciążeń genetycznych.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 09	Wywiad środowiskowy i socjalny – wpływ warunków życia na stan zdrowia pacjenta.	1	D.U7, D.U9, D.U10
TK 10	Trudne sytuacje w wywiadzie lekarskim – strategie radzenia sobie i budowania relacji.	1	D.U7, D.U9, D.U10
Ćwiczenia Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Klinika Reumatologii, Chorób Wewnętrznych i Geriatrii			
TK 01	Nauka przeprowadzania badania podmiotowego (wywiadu lekarskiego) uzupełniona podstawami diagnostyki internistycznej oraz rozwijanie kompetencji komunikacyjnych niezbędnych w praktyce klinicznej i na egzaminie OSCE.	25	D.U7, D.U9, D.U1, K01, K02, K03

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa

1. Badanie podmiotowe jako element egzaminu OSCE. Ed: Joanna Stępniewska, Ewa Kwiatkowska, Jacek Różański, Leszek Domański, Wydawnictwo Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, Szczecin, 2025
2. Interna Szczeklika 2025, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna 2025 r.

Literatura uzupełniająca:

1. Januszewicz W, red. *Propedeutika chorób wewnętrznych*. Warszawa: PZWL; 2018.
2. Szczeklika A, red. *Propedeutika medycyny*. Warszawa: PZWL; 2001.
3. Orłowski W. *Diagnostyka różnicowa objawów chorobowych. Tom I–II*. Warszawa: PZWL; 1990.

4. Ciechaniewicz H. *Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pielęgniarstwie*. Warszawa: PZWL; 2015.
5. Gajewski P. „Wywiad lekarski – znaczenie i pułapki”. *Medycyna Praktyczna*. 2020;3:24–29.
6. Bickley LS. *Bates' Guide to Physical Examination and History Taking*. 13th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2020.
7. Innes JA, Dover AR, Fairhurst K, McGeoch J, Symon R, red. *MacLeod's Clinical Examination*. 15th ed. London: Elsevier; 2023.
8. LeBlond RF, Brown DD, Suneja M, Szot JF. *DeGowin's Diagnostic Examination*. 10th ed. New York: McGraw-Hill Education; 2020.
9. Jameson J, Fauci AS, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Loscalzo J, red. *Harrison's Principles of Internal Medicine*. 21st ed. New York: McGraw-Hill Education; 2022.
10. Hampton JR. *The Art of Clinical Communication*. Oxford: Oxford University Press; 2021.
11. Hampton JR, Harrison MJG, Mitchell JRA, Prichard JS, Seymour C. „Relative contributions of history-taking, physical examination, and laboratory investigation to diagnosis and management of medical outpatients”. *BMJ*. 1975;2(5969):486–489.

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	35
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	5
Czytanie wskazanej literatury	5
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	
Przygotowanie do egzaminu	
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	45
Punkty ECTS	
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne